Sosiaali- ja terveysministeriö

3.9.2026

VN/20373/2025

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

tyv@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työneuvoston ja yhteistoiminta-asiamiehen toimiston lakkauttamista ja tehtävien siirtämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 132/2026 vp)

Hallituksen esityksen mukaan työneuvosto lakkautettaisiin, mitä on perusteltu pääosin taloudellisilla seikoilla eli julkisen talouden sopeuttamistarpeilla. Työneuvosto on toiminut pitkään, sitä on pidetty asiantuntevana työlainsäädännön toimielimenä ja sen työtä on arvostettu. Työneuvoston toiminta lausuntojen ja oikaisuvaatimusten osalta on kuitenkin ollut viime vuosina varsin pientä. Esimerkiksi vuonna 2026 (1.9.2026 mennessä) neuvosto antoi yhden lausunnon eikä yhtään päätöstä oikaisuvaatimusasioissa. Vuonna 2025 neuvosto antoi 4 lausuntoa ja 4 päätöstä oikaisuvaatimusasioissa. Työneuvoston toiminnan vuosittaiset kustannukset ovat olleet noin 200 000 euroa. Työneuvoston lakkauttaminen vaikuttaa perustellulta sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset ja käsiteltävänä olleiden asioiden pienehkö määrä huomioiden.

Taloudellisten näkökohtien lisäksi on huomioitava, ovatko työneuvostolle nyt kuuluvat tehtävät järjestettävissä jatkossa asiantuntevasti ja muutoin järkevästi. Työneuvoston lakkauttaminen ei luonnollisesti myöskään tarkoittaisi sen toiminnasta tällä hetkellä aiheutuneiden menojen säästymistä kokonaisuudessaan osan asioista siirtyessä Lupa- ja valvontaviraston hoidettavaksi. Lupa- ja valvontavirastossa tehtävät on kuitenkin mahdollista hoitaa jonkin verran kustannustehokkaammin, mutta kustannusvaikutus on silti tarpeen huomioida viraston toimintamäärärahoissa.

Työneuvoston lakkauttaminen tarkoittaisi sille kuuluneiden lausuntotehtävien poistumista kokonaan, koska tätä tehtävää ei olla esittämässä minkään muun toimielimen vastuulle. Työneuvosto on antanut viranomaisten ja työmarkkinajärjestöjen pyynnöstä lausuntoja työlainsäädännön tulkinnasta. Lausunnoilla on ollut merkitystä viranomaisten toimintaan lain soveltamisessa, mutta lopulta viranomaiset ja muut työlainsäädännön soveltajat vastaavat omista oikeudellisista ratkaisuistaan. Viime vuosina annettujen lausuntojen hyvin vähäinen määrä osoittaa kuitenkin lausuntojen tarpeen vähentyneen merkittävästi. Työoikeudellisissa kysymyksissä ylimpänä lainkäyttöviranomaisena toimivan työtuomioistuimen ratkaisut puolestaan ohjaavat sitovasti lainsäädännön soveltamista.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	02951 63415 +358 2951 63415	kirjaamo.stm@gov.fi stm.fi

Hallituksen esityksen luonnokseen on tehty lausuntopalautteen johdosta muutoksia muutoksenhakumenettelyyn. Esityksen mukaan työsuojeluviranomaisen päätöksestä työsuojeluviranomaisen poikkeuslupa-asiassa antamasta päätöksestä olisi valitusoikeus suoraan työtuomioistuimeen. Ratkaisu nopeuttaisi joissain tapauksissa asioiden lopullista ratkaisemista jonkin verran siihen nähden, että vaihtoehtona on oikaisuvaatimusmenettely työsuojeluviranomaisessa ennen muutoksenhakumahdollisuutta.

Oikeusturvan kannalta olisi kuitenkin hyvä arvioida mahdollisuutta säilyttää kaksiportainen muutoksenhakumahdollisuus, jossa asiaan voisi ensin hakea oikaisua päätöksen tehneeltä työsuojeluviranomaiselta ja sen jälkeen olisi muutoksenhakumahdollisuus työtuomioistuimelta. Asian oikaiseminen ratkaisun tehneessä virastossa ennen varsinaista muutoksenhakua on menettelynä suhteellisen kevyt ja toimiva ratkaisu eikä asioiden suhteellisen pienen määrän johdosta rasittaisi työsuojeluviranomaista merkittävästi. Oikaisuasioiden käsittely olisi todennäköisesti myös järjestettävissä joutuisasti niiden määrä huomioon ottaen.

Yhteistoimintalainsäädännön valvontatehtävien siirtäminen työsuojeluviranomaiselle on sinänsä perusteltua, että tehtävät todennäköisesti parhaiten soveltuvat työsuojeluviranomaisen tehtäväksi. Kysymys on työelämän lainsäädännön valvonnasta, joka nykyään lähes kaikilta osin kuuluu työsuojeluviranomaiselle. Tältä osin on luonnollisesti myös huolehdittava riittävän osaamisen ja muiden resurssien osoittamisesta työsuojeluviranomaiselle.

Erityisasiantuntija Tapani Aaltela